

Wrocław, 7 czerwca 2000 roku

WK.0913/342/K-34/2000

**Pan
Józef Marcinków
Burmistrz Miasta i Gminy
w Ząbkowicach Śląskich**

**ul. 1 Maja 15
57-200 Ząbkowice Śląskie**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu przeprowadziła w czasie od 21 lutego do 12 maja 2000 roku kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Miasta i Gminy Ząbkowice Śląskie za 1999 rok i bieżący okres 2000 roku. Egzemplarz protokołu kontroli po podpisaniu przekazano Panu Burmistrzowi w dniu 12 maja 2000 roku.

Z ustaleń kontroli wynika, że gospodarka finansowa jest zorganizowana i prowadzona w zasadzie zgodnie z obowiązującymi przepisami, a dokumentowanie przebiegu zdarzeń gospodarczych stosunkowo wiernie przedstawia obraz gospodarki finansowej, co miało wpływ na sprawne prowadzenie czynności kontrolnych. Na wniosek kontrolujących podejmowane były często natychmiastowe działania zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpiły także działania naruszające przepisy ogólne oraz wewnętrzne, spowodowane przede wszystkim niedostatecznym nadzorem przez Skarbnika prac z zakresu rachunkowości, wykonywanych przez poszczególne wydziały. Do nieprawidłowości i uchybień stwierdzonych w toku kontroli zaliczyć należy między innymi:

W zakresie spraw organizacyjnych

- W Urzędzie od października 1993 r. nie przeprowadzono okresowych ocen kwalifikacyjnych pracowników mianowanych, mimo iż zasady dokonywania ocen zostały określone przez Radę w załączniku nr 5 do Regulaminu Urzędu. Obowiązek przeprowadzania okresowych ocen wynika z art. 17 ust. 1 ustawy z 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. nr 21, poz. 124).

W zakresie dochodów budżetowych

- Inkasenci podatku rolnego rozliczali się z pobranych podatków po terminie określonym w art. 47 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa, stanowiącym iż terminem rozliczenia się inkasentów z pobranego podatku jest ostatni dzień, w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, powinna nastąpić wpłata z tytułu podatku.

- Wydział Finansowy naliczał podatek leśny dla wsi Stolec, Braszowice, Sieroszów, posiadających uproszczony plan urządzenia lasu, według stawek żyta, co było sprzeczne z art. 65 ust. 1 ustawy o lasach.
- Organ podatkowy nie wykonywał obowiązków wynikających z art.272 pkt 1 ppkt a ustawy Ordynacja podatkowa i nie sprawdzał terminowości składania przez osoby prawne deklaracji podatkowych.
- Organ podatkowy nie egzekwował wszystkich należnych Gminie odsetek z tytułu opóźnień w zapłacie podatku od nieruchomości od osób prawnych. Tym samym nie realizowano należycie obowiązków wynikających z rozporządzenia z 21 maja 1999 r. Ministra Finansów w sprawie sposobu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. nr 50 poz. 510 ze zmianami).

W zakresie wydatków budżetowych

- Przewodniczący Rady pismem sygn. Or.I-1124/23/99 z 2 grudnia 1999 r. przyznał Burmistrzowi nagrodę z funduszu nagród, choć czynności z zakresu stosunku pracy dla Burmistrza, zgodnie z § 52 ust 2 Statutu Gminy, wykonuje Rada Gminy.
- Wyznaczony termin składania ofert na wykonanie zadania pod nazwą „budowa kanalizacji i sieci wodociągowej w Jaworku” był krótszy niż sześć tygodni, co było niezgodne z art. 38 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych.
- Umowę z wyłonionym wykonawcą na wykonanie kanalizacji w Jaworku zawarto po upływie terminu związania ofertą, określonego w art. 51 ust. 1 ustawy o zamówieniach publicznych
- Ogłoszenie o przetargu na wykonanie zadania pod nazwą „odbudowa wysypiska śmieci w Braszowicach” zostało opublikowane w prasie przed publikacją w Biuletynie Zamówień Publicznych, co naruszało postanowienia art. 29 ust. 3 ustawy o zamówieniach publicznych.
- W umowie na wykonanie kanalizacji wsi Jaworek ustalono, że po wniesieniu 30 % wartości zabezpieczenia pozostała część będzie tworzona z potrąceń z faktur za częściowo wykonane roboty w wysokości 3 % sumy faktury. Jednakże zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z 30 grudnia 1994 r. w sprawie ustalenia wartości robót budowlanych, co do których konieczne jest zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz form tego zabezpieczenia (Dz. U. nr 140, poz. 794) potrącenia ustala się w wysokości od 5 % do 10 % sumy faktury, gdy termin wykonania robót jest krótszy niż jeden rok. Ponadto część wniesionego zabezpieczenia została zwolniona przed końcowym odbiorem robót, co stanowiło naruszenie § 6 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia.
- Zarówno przy realizacji kanalizacji wsi Jaworek jak i odbudowy wysypiska śmieci w Braszowicach kwota faktycznie wniesionego przez wykonawców zabezpieczenia była niższa niż ustalona w umowie.
- Wykonane na podstawie aneksu roboty dodatkowe przy kanalizacji wsi Jaworek nie zostały odnotowane w dzienniku budowy, co stanowiło naruszenie art. 45 ustawy z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. nr 89, poz. 414 ze zmianami).

- W ewidencji księgowej - konto 132 – „Rachunek środków inwestycyjnych” dokonano nieprawidłowych księgowania zwrotów środków finansowych po zakończonych zadaniach inwestycyjnych w wysokości 190 399,50 zł, gdyż zwroty te ujmowano jako pomniejszenie dotacji na inwestycje (zapis na czerwono po stronie Wn), a nie jako wydatek (strona Ma w korespondencji z kontem 800). Taki sposób księgowania powodował, iż stan wykazywanych na rachunku inwestycyjnym środków finansowych był mniejszy niż środki przekazane z budżetu na inwestycje.
- Przyjęcie do eksploatacji środków trwałych (konto 011) sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Jaworku nastąpiło pod datą 31 maja 1999 r., mimo iż dokumenty źródłowe (protokół przekazania wzór PT) zostały wystawione 12 stycznia 1999 r., co stanowiło naruszenie art. 24 ust. 3 ustawy o rachunkowości.
- Zakończenie odbudowy wysypiska śmieci w Braszowicach i przyjęcie go do eksploatacji (protokół odbioru z 7 maja 1998 r.) nie znalazło odzwierciedlenia w ewidencji księgowej (konto 011), jako wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

W zakresie gospodarki mieniem komunalnym

- W Urzędzie nie prowadzono ewidencji gruntów jak również nie zaewidencjonowano ich wartości w urzędzeniach księgowych. Tym samym nie dopełniano także obowiązku cyklicznego inwentaryzowania posiadanego stanu gruntów, wynikającego z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. W trakcie kontroli sporządzony został ustawowy rejestr rzeczowego stanu nieruchomości gruntowych, którego wykonanie zlecono uprawnionemu geodecie jeszcze przed rozpoczęciem niniejszej kontroli. Nie zdołano jednak dokonać oszacowania wartości tych składników majątkowych i ujęcia ich w księgach rachunkowych.
- W ewidencji księgowej nie ujęto wartości udziałów i akcji spółek prawa handlowego. Na początku 2000 roku łączna wartość tych składników majątkowych wyniosła 9.052.200 zł. Obowiązek prowadzenia ewidencji udziałów i akcji na koncie 030 „Finansowy majątek trwały” wynika z przepisów zarządzenia nr 46 Ministra Finansów z 1 sierpnia 1995 roku w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości oraz jednolitych planów kont dla państwowych i gminnych jednostek budżetowych i ich gospodarstw pomocniczych, zakładów budżetowych, państwowych i gminnych funduszy celowych oraz gmin i ich związków (Dz. Urz. M.F. z 1995 r. nr 14 poz. 60). W trakcie kontroli wartości te wprowadzone zostały do bieżącego stanu ewidencyjnego na 2000 rok.
- Ostatnia inwentaryzacja składników majątkowych, przeprowadzona w październiku 1998 roku, objęła jedynie środki trwałe znajdujące się w siedzibie Urzędu o łącznej wartości 118.226 zł, a zakres jej wyznaczony został przez urzędującego wówczas Burmistrza Romana Miśkiewicza, na podstawie zarządzenia nr 48/98 z 22 października 1998 roku. Zinwentaryzowana wartość składników mienia stanowiła zaledwie 2,12 % składników mienia o wartości 5.566.707 zł, będących w ewidencji

księgowej Urzędu. Na podstawie art. 26 ust. 3 pkt 4 składniki majątkowe powinny być zinwentaryzowane co najmniej raz w ciągu 4 lat.

Zaniechanie przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji jest – w świetle art. 138 ust. 1 pkt 13 ustawy o finansach publicznych – naruszeniem dyscypliny finansów publicznych.

W zakresie powiązania budżetu Gminy z innymi podmiotami

- Wydatki z Gminnego Funduszu Przeciwdziałania Alkoholizmowi, przeznaczone na terapię grupową i udzielanie pomocy psychospołecznej w Punkcie Konsultacyjnym prowadzonym przez Stowarzyszenie Inicjatyw na Rzecz Dzieci Ziemi Żąbkowickiej oraz na dwie świetlice środowiskowe prowadzone przez Związek Harcerstwa Polskiego, w budżecie Gminy były ujmowane w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej, mimo iż faktycznie ww podmioty otrzymywały środki w formie dotacji. Ponadto zgodnie z uchwałą Rady nr XI/89/99 z 16 grudnia 1999 r., podjętej na podstawie art. 118 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, dotowanie celów publicznych związanych z realizacją zadań własnych powinno się odbywać po wyborze najkorzystniejszej oferty, zgodnie z art. 92 pkt 5 w związku z art. 129 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W zakresie Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska

- Wydatki na zakup kabin sanitarnych w sprawozdaniu Rb-30 za 1999 r. wykazano w § 31, mimo iż te środki trwale przekraczały wartość jednostkową 2 500 zł i zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 17 stycznia 1997 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (Dz. U. nr 6, poz. 35 ze zmianami) wydatki te należało traktować jako zakupy inwestycyjne (§ 72).

Przekazując powyższe Panu Burmistrzowi, Regionalna Izba Obrachunkowa - działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. nr 85, poz. 428 ze zm.) - wnosi o podjęcie skutecznych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości, opisanych w protokole, oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości m. in. poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przeprowadzanie okresowych ocen kwalifikacyjnych pracowników mianowanych stosownie do art. 17 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych.
2. Przestrzeganie przepisów ustawy Ordynacja podatkowa, a w szczególności:
  - egzekwowanie wobec inkasentów obowiązku terminowego rozliczania się z pobranych podatków,

- dokonywanie czynności sprawdzających terminowość składania przez osoby prawne deklaracji podatkowych, oraz egzekwowanie od podatników obowiązku terminowego ich składania,
  - przeprowadzanie kontroli u podatników w celu sprawdzenia wywiązywania się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego, w przypadkach budzących wątpliwości.
3. Zwiększenie skuteczności w ściąganiu odsetek od zaległości podatkowych osób prawnych płacących podatek od nieruchomości.
  4. Naliczanie podatku leśnego w stosunku do wsi posiadających uproszczony plan lasu zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy o lasach.
  5. Przestrzeganie art. 4 pkt 1 ustawy o pracownikach samorządowych przy podejmowaniu czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do burmistrza.
  6. Wypłacanie pracownikom diet z tytułu podróży służbowych oraz ryczałtów na dojazd środkami komunikacji miejscowej zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej.
  7. Bezwzględne przestrzeganie sposobu publikacji ogłoszeń o postępowaniu o zamówienie publiczne oraz wyznaczanie terminów składania ofert zgodnie z przepisami ustawy o zamówieniach publicznych.
  8. Zawieranie umów z wyłonionym wykonawcą przed upływem terminu związania ofertą, zgodnie z art. 51 ust. 1 ww ustawy.
  9. Określanie wysokości zabezpieczenia należytego wykonania umowy zgodnie z rozporządzeniem w sprawie ustalenia wartości robót budowlanych, co do których konieczne jest zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz form tego zabezpieczenia.
  10. Zwalnianie zabezpieczenia należytego wykonania umowy jedynie po ostatecznym odbiorze robót.
  11. Określanie w umowach na roboty budowlane sposobu tworzenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy, gwarantującego jego wniesienie przez wykonawcę w pełnej wysokości.
  12. Określanie obowiązków inspektora nadzoru w sposób zapewniający prawidłowe dokumentowanie przebiegu prac budowlanych.
  13. Zobowiązanie Skarbnika do ewidencji wydatków inwestycyjnych oraz ich rozliczania zgodnie z ustawą o rachunkowości; ujęcie w ewidencji księgowej środków trwałych uzyskanych w wyniku odbudowy wysypiska śmieci w Braszowicach
  14. Zobowiązanie Skarbnika do skorygowania wartości stanu ewidencji księgowej majątku trwałego Gminy o wartość nieruchomości gruntowych.
  15. W ślad za podjętymi już działaniami w zakresie uzgodnienia stanu posiadanego przez Urząd mienia Gminy zinwentaryzowanie pełnego stanu tego majątku oraz ostateczne uzgodnienie go ze stanem ewidencyjnym, zgodnie z art. 26 ustawy o rachunkowości.

16. Zlecenie i finansowanie zadań własnych realizowanych przez podmioty niepubliczne zgodnie z art. 118 ustawy o finansach publicznych oraz zasadami określonymi w uchwale Rady nr XI/89/99 z 16 grudnia 1999 r.

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, zwraca się o udzielenie pisemnej informacji w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykonania wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Rudolf Słonopas

Przewodniczący Rady Miejskiej

w Ząbkowicach Śląskich